

גילי יעקבסון

בבי בחרר המדרגות

השעה היתה די מוקדמת אך האור שקע מזה שלוש שעות.
חזרתי מקונצרט. כך, צלול וחגיגי.

בחוץ ירד גשם דק. חושך, רחובות רטובים, תריסים מוגפים. חתול רועד חומק
לכניסה של בית.

שרקקתי קטעי נגינות והבל-פה לבן הלך לפני. מחשבות יפות רצדו בשוליים,
כתמונות בצבעים ומבפנים, בתווך, גאה אביב ללא-פשר. יתכן שהייתי מאושר אותו ערב,
מכונס לעצמי בתוך הגשם, ידי בכיסים וראשי מנגח את הרוח.
אלא שהגשם התגבר מאד.

נפניתי אף אני למבוא אחד הבתים, לחסות עד-יעבור. היה שם איש שהחזיק בשתי
ידיו מעין סל-קניות ורעד בתוך מעילו השחוק, גם קפץ מרגל אל רגל אך בהכנסי חדל וכמו
נבהל, חשבתי: הוא בודד ורע לו בסגריר הזה. הציץ בי והצצתי בו ולא ראיתי במבטו דבר
שיעזור לי לרחם עליו.

„נראה, שהחורף התחיל בכל זאת“.

„כן“, ענה „די קר“.

הספור העצוב שרקמתי לעצמי לא התאים. הוא הביט בי בעיני מבוגר הרואה עלם
צעיר, כלל לא במבטו של הרעב הרואה שבע.
עמדנו והקשבנו לגשם. אחרי כן, יצא ועל המדרגה שלפני הרחוב עצר, הפנה ראשו
אלי ואמר שלום.

קרבותי אל המפתן והבטתי אחריו. הוא נכנס לבית הקפה שממול, כנראה כדי לקנות
סיגריות, כי מיד יצא ועמד בפתח כדי להצית לעצמו אחת.
אחרי כן הלך.

בכיס המעיל היתה לי קופסה של סיגריות. מה שנשאר בה היה מעוך ורצוץ מכדי
עישון שלוו שהנאתו בצדו.

חציתי את הכביש במרוצה, הגשם רפה אך האנשים כולם טפפו כרצים, עוטים מעילי
גשם וכובשים ערפם מאחורי צווארון המעיל. בחפזי, סגרתי את דלת בית הקפה בדפיקה
וכמה ראשים הורמו אל עברי, חותכים בסקרנותם וילון של עשן סמיך, בהם צדתי מבט
אחד שהחניף לי. עיני נערה יפה מאד ומהודרת מאד.

לרגע רציתי לצרף עצמי לחברותא דחוקה-מעשנת זו ולהחליף מבטים עם אותה
חמודת-מראה ואולי לחטפה לעצמי להרפתקה קלה.

חלצתי סיגריה אחת והצתי, גרפתי את העורף מן הדלפק ואגב כך החלטתי: לא
להשאר בבית-הקפה. לא לחזור לחדר, לפי שעה. לא לגשת לאיש מן החבריה, או לקולנוע.
להמשיך ולחשוב מחשבות מרוממות ויפות, כאותן שנותקו בחדר המדרגות. לאמיתו
של דבר היו אלה הרגשות ולא מחשבות.

הגיעה, איפוא, העת לחשוב. אמרתי לחשוב והתכוונתי לחשבון הנפש. (טבעו של

אדם שמהרהר בעולם ובעצמו בשעת מלחמה ובעיקר לאחריה ואני גם בקונצרט הייתי אותו ערב).

יצאתי מבית הקפה ולא נמנעתי ממבט חטוף לעברה. עיניה היו כמתחייכות : האמנם וותרת עלי ? כמעט נגשתי אליה לאמור : ראי, היום דוקא, הערב, בא לי משהו בלתי רגיל. אני עסוק כל כך עם עצמי או נכון יותר מחפש משהו — הגשם נמרץ היה. חציתי את הכביש בדהרה אל מקלטי הקודם. איש לא היה שם. אור שהיה דלוק בבואי כבה וקלטתי דלתות אפורות והדור מתקלף. למה חזרתי לאותו חדר-מדרגות ? היה שם משהו שעזבתי באמצע. עשנתי, מושך הנאה מן הסיגריות, בחושך הטחוב, בגשם, הקשבתי לגשם, הקשבתי... הן היה זה בכי !

שומע-ואינו-מקשיב עמדתי כך, כשאותו הקול מתדפק אל עור התוף אך המות אינו קושר ורמיו. בכי של אשה. מתמיד, שבור, לוהט. מיהי ? מה כואב לה כל כך ? המחשבות היפות, האביב הגואה, צלילי כך, זה הדחף להתחפר בעצמי, למצוא משהו — הכל נתלם אל השאלה הזאת, המוכרחת לבוא על פתרונה מיד : למה בוכה היא כך. מה קרה לה ? מישו עזב אותה. מישו עומד כעת על גבה ואומר : אין לך מה לבכות. הכל נגמר כבר קודם ואת ידעת מזמן שאין מה. הבכי בחדר המדרגות תבע אותי. הקשבתי לו. לא היתה זו נערה צעירה שבכתה, ולא על דבר של מה בכך התיפחה כך. (מהו צער גדול ומהו צער קטן).

למה אני בטוח שהאשה בבית הזה גבורת טרגדיה מזועזעת. אולי, שברה אגרטל שהיה יקר לה. שהיה יקר לה. די בכך. אולי. אבל לא על זה אני עומד כאן בחושך בגשם בחדר מדרגות רוצה לדעת למה. ולהושיע. לה. מיהי, בכלל ?

כשזרקתי את בדל הסיגריות ורמסתיו נשארתי עם עצמי בלי חיץ, לרגע. הקשבתי לקולה, לזעקות החנוקות הקצובות, כמעט והייתי אתה להרף-עין אחד, בלי שיוור ובכל לבי אתה.

אחר כך הדלקתי סיגרית חדשה. משהו עלה בדעתי : היא בוכה על מישו שנהרג לה במלחמה האחרונה. זהו.

כעת פגשתי בזה בכל אתר ואתר. רבים מהם, היו ידועים לי, אחדים חברי. כשבאנו לנעמי'ק, באנו כדי להיות אתה וכדי לספר עמה עליו, אם תרצה. מתי היה זה ? רק שלשום. אחר הצהריים, עם דמדומים. היינו שלושה וזאב'לה רצה להביא פרחים. אמר שעברו כבר שבועיים ושנעמי'ק אוהבת פרחים. לבסוף הבאנו רק כמה קופסאות של סיגריות וקפה. זאב'לה הכין קפה במטבח ושוחחנו על דברים רבים. היו פרחים על שולחנה, וילאות לחלון, אור בחדר. נעמי'ק דאגה לשיחה שלא תחדל. עיניה לא היו אדומות, אפילו. עשנה הרבה, אמנם. עד שקמה פתאום לרוקן את המאפרה ובחזרה עמדה מול טובי ואמרה : הייתי שם, טובי, ספר איך זה קרה.

טובי פנה לעברי, וראיתי אימה בעיניו. מסכן, הוא לא ידע לשקר. נעמי'ק הכריחה אותו לספר את האמת. האמת היתה: טעות.

בטעות ירו באיש של נעמי'ק. לא ראו שהוא משלנו. זה הכל. אך את זה לא ידעה וכשטובי ספר לה נשענה על כתפו ובכתה בשקט ובצער כזה והסיגריה בין אצבעותיה מאכלת את עצמה וכלנו בוכים עמה, זאבי'ק במטבח, על גבי הקפה, אני מול החלון וטובי — כשהוא מלטף שערה ואינו אומר דבר.

אולי לכן רתק אותי הבכי האומלל הזה בבית הנכרי, ובלילה הגשום, לבדה היא. צערה כבד.

היא זקוקה למישהו שילטף ראשה וישתוק. (וכי מה יגיד? שטוב לאיש צעיר למות למען ארצו? שאין זה נורא ליהרג בטעות? שאין זה נורא להתאלמן?)
הבכי לא חדל, לא נתמעט גם לא גבר. זה צער כבד מנשוא. אמרתי, והתחלתי לטפס במדרגות. ואם אינה לבדה?

מישהו אומר לה "גמרנו", והיא פוחדת להשאיר בדד ובעוד שבוע יהיה מישהו אחר. או מריבה היא. מריבת בעל ואשתו ופיוסה קרוב?
ואני שב מן המלחמה ומקונצרט. הכל חשוב ותהומי בעיני. יצחקו לי.
סיגריה שלישית הדלקתי והבכי נשמע קרוב. אני מוכרח לדעת.
כאב המוליד בכי כזה הוא קשה מנשוא. כל צער דועך ודוהה עם הזמן. בעיקר אצל אנשים צעירים (והאשה, לפי קולה, צעירה). כל צער דועך. אני זוכר במות אבא ובלבד שיהיו האנשים מסביב מיטיבים.

הנה. מאחורי הדלת הזאת.
דרכתי על הסיגריה וצלצלתי בפעמון. שכחתי להאיר את המסדרון. אני מוכרח לדעת.
פתחה לי ילדה כבת שלש עשרה במכנסיים ארוכים ושערה החלק פרוץ. לא אמרתי שלום והיא נצטעקה לעומתי:

— "אחאי יופי שבאת. מירה בוכה כמו טמבל. נכשלה בבחינה. אני משתגעת ממנה. מ... מי זה?"

"סליחה, את טעית, וכנראה שגם אני. לא צלצלתי בדלת הנכונה. שלום!"
מהרתי לרדת במדרגות. הדלקתי לעצמי סיגריה שכבתה מיד בחוץ.
השמים המטירו בזעף, חציתי את הכביש. בבית הקפה לא היו כבר שולחנות פנויים.
נערה אחת ישבה שם לבדה. די נחמדה. אחרת, כמובן. וכי מה זה משנה?
התישבתי לידה.